

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

30.06.2021

Uz TAP VSS-544

Rīga

Nr. 202106/SAN3803/NOS495

Finanšu ministrijai

Par Informatīvo ziņojumu "Par sabiedriskā labuma organizāciju darbību un attīstību"

Latvijas Pašvaldību savienība (turpmāk-LPS) ir izvērtējusi Informatīvo ziņojumu "Par sabiedriskā labuma organizāciju darbību un attīstību." (turpmāk-ziņojums). LPS nesaskaņo ziņojumu, jo ir šādas iebildes:

1. Atbilstoši ziņojumam sabiedriskā labuma organizāciju statuss netiks saglabāts tādām organizācijām, bet tās varēs darboties kā NVO:

- a) biedru labuma organizācijas (organizācijas, kurām vairāk nekā 50 % mērķa grupa – biedru organizācijas);
- b) profesionālās nozaru organizācijas.

LPS pievienojas ziņojumā atspoguļotajam un secinātajam par nepieciešamajiem uzlabojumiem, vienlaikus norādām, ka ziņojumā nav sniegts pietiekams un skaidrs pamatojums, kāpēc iepriekšminētās organizācijas nevarētu pat pretendēt uz sabiedriskā labuma organizāciju statusu un kāpēc tās visas plānots vienādot, vadoties tikai no parametriem - biedru labuma organizācijas un profesionālās nozaru organizācijas, bet izslēdzot jebkādu elastīgu pieeju, vērtēšanu un tml., kas jau detalizēti atspoguļota ziņojumā. Mūsaprāt, vienādošana nav pareizais risinājums un jābūt citam mehānismam un kritērijiem kā panākt, ka "valsts paredzēto priekšrocību izmantošana ir attaisnojama tikai tām organizācijām, kas kā valsts partneris godprātīgi darbojas un sasniedz noteiktos sabiedriskā labuma mērķus..." (citāts no ziņojuma).

Jāņem vērā, ka gan biedru labuma organizāciju, gan profesionālo nozaru organizāciju iesaiste sabiedriskā labuma darbībā dažādās krīzes situācijās (tai skaitā COVID-19 pandēmijas laikā), kad nepieciešama ātra rīcība un iesaiste dažādos pasākumos, var būt ļoti nepieciešama un lietderīga. Primārais ir kontroles mehānisma pilnveide un tml. pasākumi nevis organizāciju automātiska sadale, daļai nevalstiskā sektora vispār liedzot pretendēt uz sabiedriskā labuma organizācijas statusu.

No ziņojumā esošās informācijas secināms, ka atbilstoši piedāvātajam konceptam uz sabiedriskā labuma organizācijas statusu nevarētu pretendēt un

to zaudētu arī LPS. Kaut arī LPS kā pašvaldības apvienojoša organizācija ir biedrība, tomēr kopumā jāatzīst, ka nevalstiskas organizācijas formāts iespējams nav pats optimālākais modelis. Vienlaikus normatīvais regulējums šobrīd neparedz citu iespēju. Savukārt, ja analizē LPS darbību, tad jāuzsver, ka LPS kā pašvaldības apvienojoša organizācija laikā, kamēr tai bijis un arī šobrīd ir sabiedriskā labuma statuss, iesaistījusies virknē aktivitāšu (gan tiešu, ņemot vērā sabiedriskā labuma statusu, gan netiešu), kas vērstas arī uz visas sabiedrības vai daļu tās labuma gūšanu. Šīs darbības LPS ir veikusi biedru naudas ietvaros, neieturot pieļaujamo daļu administratīvajiem izdevumiem. Kā apjomīgākais tiešais piemērs atzīmējams Latvenergo dāvinājums (ziedojums) - sociālā atbalsta kampaņa apkures sezonas laikā "Elektrības norēķinu kartes-500kWh), kas noritēja vairākus gadus periodā no 2009. gada un kur galvenās mērķa grupas (labuma guvēji) bija garantētā minimālā ienākuma pabalsta saņēmēju mājsaimniecības un trūcīgo ģimeņu ar bērniem mājsaimniecības. LPS veica lielu un laikietilpīgu organizatorisko darbu visu procesu koordinēšanu ar katru no pašvaldībām un attiecīgi apkopotās informācijas nodošanu Latvenergo. Vienlaikus vēlamies uzsvērt vairākus uz sabiedrisko labumu vērstus pasākumus (jeb netiešus piemērus), kur ir bijusi iesaistīta vai ir iesaistīta LPS. Piemēram:

- līdzdarbība Lielās Talkas organizēšanā vairākus gadus;
- to iedzīvotāju interešu aizstāvēšana, kam varētu būt problemātiski elektroniskā formā iesniegt gada ienākumu deklarāciju;
- iestāšanās par publisko udeņu, jūras un liedaga nenonākšanu privātīpašumā;
- virkne pasākumu, kas saistīti ar COVID-19 pandēmiju un tml.

Faktiski visās krīzēs LPS kā Valdības sadarbības partneris ir veikusi patiesu sabiedriskā labuma darbu. Iepriekšminētais tikai nedaudz ieskicē LPS darbību, bet pieņemam, ka vēl ir virkne biedru labuma organizāciju un profesionālo nozaru organizāciju, kas arī aktīvi iesaistās sabiedriskā labuma darbībā.

Ņemot vērā visu iepriekšminēto, aicinām konceptuāli pārskatīt ziņojumu. Rosinām saglabāt elastīgus vērtēšanas kritērijus un uzskatām, ka nevalstisko organizāciju tiesības pretendēt uz sabiedriskā labuma organizācijas statusu nevar tikt izslēgtas vadoties tikai pēc tā, ka tā ir biedru labuma organizācija vai profesionālā nozaru organizācija.

Ja, savukārt, tomēr tiek rasti pamatoti argumenti biedru labuma organizāciju un profesionālo nozaru organizāciju izslēgšanai, kas, kā jau iepriekš norādījām, šobrīd ziņojumā nav, tad rosinām saglabāt LPS tiesības pretendēt uz sabiedriskā labuma organizācijas statusu pēc analoga principa kā LPS tiesības ir regulētas likumā "Par pašvaldībām." (96.pants). Proti, pašvaldību biedrībai, kurā ir iestājusies vairāk nekā puse no visām valstspilsētu pašvaldībām, kā arī vairāk nekā puse no visām novadu pašvaldībām, ir noteiktas tiesības.

2. Rosinām noteikt pienākumu sabiedriskā labuma organizācijām (iespējams arī visām biedrībām un nodibinājumiem) publicēt biedru sarakstu, ja tās piedalās lobēšanā, pretendē visdažādākajos veidos uz nodokļu atvieglojumiem un tml.

Priekšsēdis

(paraksts*)

Gints Kaminskis

Vineta Reitere 29198629

vineta.reitere@lps.lv

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.